

Iwona Mandrzejewska-Smól

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy

EDUKACJA TECHNICZNA I INFORMATYCZNA W KONTEKŚCIE DZIAŁALNOŚCI ZAWODOZNAWCZEJ

U progu trzeciego tysiąclecia Polska stoi na drodze przemian, których przebieg prześledzić można na instytucjach kulturalnych i społecznych Stanów Zjednoczonych. Rozwój techniki i komputeryzacji doprowadził do głębokich zmian w produkcji, transporcie, nauce i życiu codziennym. Nie istnieje już chyba żadna dziedzina życia codziennego, jak również nauki i sztuki, w której nie byłby dostrzegalny wpływ techniki i informatyki. Zdecydowanie uległy zmianie warunki naszej egzystencji, która stała się łatwiejsza, lecz z drugiej strony wzrosła i nadal wzrasta ilość bodźców działających na człowieka.

Osiągnięcia współczesnej techniki ujawniają się w procesach transformacji cywilizacji, polegającej na przechodzeniu z cywilizacji industrialnej w cywilizację informatyczną, a następnie informacyjną. Transformacja taka dokonuje się również w Polsce, z tym że sytuacja naszego kraju jest w stosunku do innych bardziej złożona i trudna ze względu na kumulację wielorakich zjawisk związanych z procesami dotyczącymi przemian społeczno-ekonomicznych oraz integracji z Unią Europejską. Nie bez znaczenia jest tu również zjawisko gwałtownych przemian w naukach o człowieku, w tym w naukach pedagogicznych. Proces tych przemian wiąże się z szeregiem nowych zjawisk społecznych, do których przede wszystkim należą przemiany na rynku pracy, będące wynikiem zmieniającej się roli człowieka w procesach pracy niezależnie od sektora gospodarki, jak niezależnie od treści dotychczas realizowanej pracy. Znaczące w tym aspekcie jest także zjawisko rozchwiania aksjologicznego, którego przejaw stanowią stale rosnące patologie społeczne. Za jedną z głównych przyczyn wymienionych zjawisk uznaje się rozwój i upowszechnienie technologii informacyjnych, które uznawane są za tzw. technologie kluczowe cywilizacji współczesnej i stanowią podstawowy czynnik sprawczy przemian współczesności. Humanistyczne wymiary współczesnej techniki znajdują swój wyraz w tych wszystkich zjawiskach, w których człowiek w przeróżnych formach swojej aktywności korzysta z dobrodziejstw techniki (Furmanek, 2003, s. 70–71).

Tak więc, współczesna technika jest wszechobecna i coraz częściej uważa się, iż jest ona składnikiem współczesnej kultury humanistycznej, gdyż sprawia, że dzięki niej zmieniają się poglądy ludzi na świat i zjawiska, z jakimi się spotykają. Istnieje zatem potrzeba systemowo ujmowanej edukacji ogólnotechnicznej, która wynika z konieczności takiego wspomaganie wychowanków, aby byli oni w stanie nie tylko odnaleźć swoje miejsce w zmieniającej się rzeczywistości, ale przede wszystkim

potrafili tę rzeczywistość twórczo przekształcać. Jedną z głównych kategorii teorii edukacji ogólnotechnicznej jest postępowanie człowieka w sytuacjach technicznych.

Edukację ogólnotechniczną określa się jako „podsystem edukacji ogólnej, którego istotą jest wspomaganie rozwoju wychowanków przez ich udział w różnorodnych działaniach technicznych organizowanych dla nich na terenie każdego typu szkoły” (Furmanek, Walat, 1999, s. 5). Celem nadrzędnym edukacji ogólnotechnicznej, realizowanym na wszystkich etapach edukacji, jest wspomaganie wielostronnego rozwoju wychowanków, prowadzącego do dochodzenia przez nich do zrozumienia i zaakceptowania prawdy o sobie oraz przygotowanie ich do budowania swojego człowieczeństwa poprzez udział w różnorodnych technicznych sytuacjach dydaktyczno-wychowawczych organizowanych na terenie szkoły ogólnokształcącej (Furmanek, Walat, 1999, s. 10).

W obszarze edukacji informatycznej przyjmuje się ustalenia, według których kształcenie informatyczne można rozumieć w kontekście nauczania i uczenia się odpowiedniego przedmiotu, na przykład „elementów informatyki” lub wykorzystywanie metod i technik informatycznych w różnych przedmiotach. Postuluje się również łączne rozpatrywanie elementów informatyki jako przedmiotu nauczania oraz szeroko rozumianego zastosowania mikrokomputerów w procesie kształcenia. Ogólne cele kształcenia informatycznego, obejmujące oba te obszary, przyjmują następującą postać:

- poznanie budowy i zasady działania mikrokomputera i podstawowych urządzeń zewnętrznych,
- poznanie typowych zastosowań,
- kształtowanie umiejętności posługiwania się sprzętem komputerowym w różnorodnych sytuacjach działania ludzkiego,
- kształtowanie umiejętności programowania w wybranym języku (lub językach),
- kształtowanie umiejętności logicznego myślenia, precyzyjnego formułowania problemów, jasnego przedstawiania koncepcji oraz algorytmów czynności i działań (Wiatrowski, 2003).

Jednym ze wspomnianych wcześniej etapów edukacji w Polsce jest gimnazjum – nowa instytucja oświatowa, która powstała w roku 1999 w wyniku reformy oświaty. Objęła ona wszystkie szkoły, zarówno publiczne, jak i niepubliczne, w tym prywatne. Gimnazjum jako jeden ze szczebli edukacji obejmuje procesem nauczania i wychowania dzieci w wieku od 13 do 16 lat. Jest to niezwykle ważny etap przygotowania uczniów do podjęcia decyzji zawodowej i szkolnej, dlatego też w podstawie programowej do kształcenia w tym typie szkoły znajdują się zapisy na rzecz orientacji i poradnictwa zawodowego.

Uczniowie tej szkoły bowiem, nie posiadając jeszcze wystarczającej wiedzy o świecie, jak również mając trudności w dokonaniu obiektywnej samooceny, zmuszeni są podejmować decyzje, które sięgają swoimi skutkami daleko w przyszłość. Dlatego też oczekują pomocy – w obraniu właściwej drogi życiowej – od osób dorosłych. Osoby te jednak nie mogą podejmować decyzji za nich, lecz powinny

przygotować ich do wyboru zawodu oraz dalszej drogi edukacyjnej tak, aby wybór ten był w pełni dojrzały i świadomy. W związku z tym na szczeblu kształcenia gimnazjalnego uczniowie powinni poznawać różne zawody, drogi do ich zdobycia, własne preferencje zawodowe, rozwinąć umiejętności adaptacyjne oraz umiejętność zdobywania informacji jak zachować się na rynku pracy.

Nie można traktować jednak orientacji i poradnictwa zawodowego jako jednego obszaru do rozważań nad prawidłowym przygotowaniem do wyboru zawodu, gdyż nie ujmuje on wszystkich aspektów tej problematyki. W związku z tym bardziej właściwe wydaje się użycie pojęcia działalności zawodoznawczej. Jest to pojęcie jeszcze niewystarczająco określone w literaturze przedmiotu, dlatego też w przygotowywanej przeze mnie rozprawie doktorskiej, pisanej pod kierunkiem naukowym prof. Zygmunta Wiatrowskiego na temat: „Działalność zawodoznawcza a świadomość wyboru kierunku dalszego kształcenia przez uczniów szkół gimnazjalnych (na przykładzie badań w województwie kujawsko-pomorskim)” podjęto, między innymi, próbę zdefiniowania oraz określenia przejawów, rangi i zakresu tego rodzaju działalności.

Mianem działalności zawodoznawczej określić można wszelkie działania, które wykorzystują wiedzę o zawodach oraz przygotowaniu do ich wykonywania. Głównym celem tej działalności jest wyposażanie jednostki już od najmłodszych lat w wiedzę zawodoznawczą, która w znacznym stopniu powinna pomóc w świadomym i dojrzałym wyborze zawodu, a także dalszej drogi edukacyjnej prowadzącej do jego zdobycia. Działalność ta stanowi długotrwały, pedagogicznie uwarunkowany proces, którego uczestnikami są zarówno rodzice, nauczyciele, rówieśnicy, doradcy zawodu, jak i zainteresowani wyborem przyszłego zawodu młodzi ludzie.

Analiza literatury pozwala stwierdzić, że rodzaj oddziaływania pedagogicznego w okresie przedszkolnym i szkolnym, poprzedzający systematyczne kształcenie prozawodowe i zawodowe, w którym nade wszystko chodzi o zbliżanie dzieci i młodzieży do pracy, kształtowania wiedzy o pracy oraz pozytywnego do niej stosunku, jak również o zbliżanie do świata techniki, określane jest mianem wychowania i kształcenia przedzawodowego (Wiatrowski, 2000, s. 126–127). Przyjąć zatem można, że działalność zawodoznawczą będą stanowiły wszelkie działania wchodzące w skład szeroko pojętego wychowania i kształcenia przedzawodowego. Będą nimi przede wszystkim te, które stanowią jednocześnie podstawowe i ogólne zadania, a zarazem szczegółowe problemy edukacji przedzawodowej, a zatem: wychowanie przez pracę, kształcenie ogólnotechniczne, a także preorientacja, orientacja szkolna i zawodowa oraz poradnictwo i doradztwo zawodowe.

Uznać również można, iż w pewnym stopniu działania realizowane poprzez kształcenie prozawodowe, które stanowi pośrednią sytuację edukacyjną pomiędzy kształceniem przedzawodowym a kształceniem zawodowym, wchodzą w zakres działalności zawodoznawczej. Z powyższego wynika, że działalność zawodoznawcza stanowi o wiele szerszy aspekt do rozważań nad prawidłowym przygotowaniem do wyboru zawodu niż powszechnie stosowana orientacja i poradnictwo zawodowe.

Każdy z wyżej wymienionych przejawów działalności zawodoznawczej zasługuje na szczegółowe omówienie, jednakże ze względu na charakter niniejszego opracowania poszerzonej analizie poddane zostanie kształcenie ogólnotechniczne. Pozostałe z nich zostaną jedynie zaakcentowane oraz przedstawione w kontekście problematyki wchodzącej w zakres edukacji technicznej i informatycznej.

Orientacja i poradnictwo szkolne oraz zawodowe jako główny przejaw działalności zawodoznawczej wyraża się przede wszystkim w pomocy młodzieży w wyborze zawodu, głównie przez naukę w szkole. Analizując powyższe działania, nie można ominąć tych, które związane są z pojęciem „preorientacji zawodowej”, stanowiącym wprowadzenie w problematykę zawodoznawczą. Traktuje się je jako układ przypadkowych i celowych oddziaływań, umożliwiających jednostkom zdobycie wiedzy o zawodach. Chodzi tu przede wszystkim o działania w domu rodzinnym, w przedszkolu i nauczaniu początkowym. Następująca po niej „orientacja szkolna i zawodowa” obejmuje m.in. bardziej systematyczne zapoznawanie z zawodami o zasięgu masowym, realizowane wśród uczniów szkół ogólnokształcących (gimnazjalnych i licealnych).

Orientacja zawodowa obejmuje całokształt zabiegów wychowawczych, mających pomóc młodzieży w samodzielnym, właściwym i uzasadnionym wyborze zawodu. Stąd działalność zawodoznawczą w tym zakresie stanowią będą wszelkie działania służące realizacji takich zadań, jak: wyposażanie człowieka w wiedzę o zawodach i drogach zdobywania go, kształtowanie umiejętności samooceny oraz względnie stałych zainteresowań zawodowych, kształtowanie właściwego stosunku do pracy i wyrabianie podstawowych umiejętności i sprawności niezbędnych w pracy zawodowej.

W podstawie programowej do kształcenia dla gimnazjum usytuowane są zapisy na rzecz orientacji zawodowej, realizowane przede wszystkim za pomocą przedmiotów takich, jak „Wiedza o społeczeństwie”, „Technika” i „Informatyka” (*Rozporządzenie...*). Należy dodać, że w nowym systemie edukacji działalność szkół różnych typów z zakresu orientacji zawodowej podzielona jest na etapy, w zależności od wieku uczniów. Naukę w gimnazjum obejmuje III i IV spośród sześciu głównych etapów tej działalności. Etap I – wstępnej orientacji zawodowej – dotyczy dzieci klas I–III, etap II – obserwacyjny – z kolei obejmuje dzieci klas IV–VI.

Tak zwany etap III – zwany etapem orientacji zawodowej I stopnia – obejmuje klasy I–II gimnazjum. W ramach przedmiotu „Wiedza o społeczeństwie” został wyodrębniony moduł: wychowanie do aktywnego udziału w życiu społecznym. Jednym z celów edukacji w zakresie tego modułu jest wstępne przygotowanie uczniów do aktywności zawodowej i odnalezienia się na rynku pracy. Równie ważnym dla tego typu działalności jest przedmiot „Technika” i „Informatyka”. Celem edukacyjnym przedmiotu „Technika” jest przygotowanie młodzieży do życia w cywilizacji technicznej. Zadaniem szkoły w tym zakresie jest przede wszystkim organizowanie warunków do samodzielnego działania technicznego z wykorzystaniem typowych metod stosowanych w podstawowych dziedzinach techniki. Z kolei efe-

ktem kształcenia tego przedmiotu powinno być określanie i ocenianie własnych mocnych cech uczniów ujawnianych w działaniach technicznych indywidualnych i zespołowych.

Cel edukacyjny przedmiotu „Informatyka” stanowi przygotowanie do aktywnego i odpowiedzialnego życia w społeczeństwie informacyjnym. Zadaniem szkoły w ramach tego przedmiotu powinno być: stworzenie warunków do osiągnięcia umiejętności posługiwania się komputerem, jego oprogramowaniem i technologią informacyjną; zainteresowanie uczniów rozwojem wiedzy informacyjnej oraz nowymi możliwościami dostępu do informacji i komunikowania się; wspomaganie uczniów w rozpoznawaniu ich własnych uzdolnień i zainteresowań w celu świadomego wyboru przyszłego zawodu, a co za tym idzie – dalszego kierunku kształcenia (*Ministerstwo...*, 1999, s. 29).

Etap IV – decyzyjny – obejmuje klasę III gimnazjum. Etap ten kończy się egzaminem, który będzie podstawą do starania się o przyjęcie do jednego z następujących typów szkół: liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego zawodowo, technikum bądź zasadniczej szkoły zawodowej.

Istnieje tendencja do łączenia ze sobą orientacji zawodowej i poradnictwa zawodowego, które rozumiane jest bądź jako ostatni etap orientacji zawodowej, bądź jako metoda działania polegająca głównie na udzielaniu rad i niesieniu pomocy w podejmowaniu świadomej, swobodnej i prawidłowej decyzji dotyczącej wyboru zawodu i drogi prowadzącej do uzyskania odpowiednich w danym zawodzie kwalifikacji. Poradnictwo zawodowe stanowi więc jeden z etapów orientacji zawodowej i tak rozumiane występuje wówczas, gdy osoba wybierająca przyszły zawód dysponuje już pewną określoną wiedzą o sobie samej i wybieranym przez siebie zawodzie, czy grupie zawodów, wśród których musi dokonać wyboru i zgłasza się do doradcy po zindywidualizowaną pomoc w podjęciu ostatecznej decyzji.

Działalność zawodoznawcza w tym zakresie wspiera więc działalność z obszaru orientacji zawodowej i można ją rozumieć jako: „działalność dotyczącą udzielania osobom młodocianym i pełnoletnim indywidualnych porad opartych z reguły na wynikach jednostkowych badań (np. lekarskich, psychologicznych) w zakresie prawidłowego wyboru zawodu, przygotowania zawodowego, doboru odpowiedniego miejsca i stanowiska pracy, doskonalenia lub zmiany kwalifikacji” (Rachalska, 1987, s. 69). Pomimo iż literatura przedmiotu określa zadania poradnictwa zawodowego jako zbliżone do zadań orientacji zawodowej, to jednak ma ono swoją własną specyfikę i realizuje właściwe dla siebie zadania.

Jeden z głównych przejawów działalności zawodoznawczej w zakresie kształcenia przedzawodowego stanowi również wychowanie przez pracę. Jest to zamierzony i celowo zorganizowany rodzaj działalności wychowawczej, którego cechą szczególną stanowi wykorzystywanie roli pracy w procesach oddziaływania na jednostkę i dokonywania zmian w jej osobowości (Szajek, 1982, s. 10).

Problematyka wychowania przez pracę jest aktualna w każdym okresie życia człowieka, dlatego też rozpatruje się ją w różnych okresach rozwoju i środowiskach

życia jednostki. Prawidłowo zorganizowany proces wychowania przez pracę rozpoczyna się w rodzinie i to bardzo wcześnie, następnie realizowany jest: w okresie przedszkolnym i wczesnoszkolnym, w szkole ogólnokształcącej (podstawowej, gimnazjalnej oraz licealnej), w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w organizacjach młodzieżowych, w okresie kształcenia zawodowego, w okresie studiów wyższych, jak i również w okresie aktywności zawodowej człowieka.

Najbardziej interesujący przejaw działalności zawodoznawczej w kontekście niniejszego opracowania stanowi kształcenie ogólnotechniczne. Jest to zamierzony i celowo zorganizowany rodzaj działalności pedagogicznej opartej na wykorzystywaniu roli techniki w procesach oddziaływania na jednostkę i dokonywania zmian w jej osobowości oraz kształtowania kultury technicznej. Kształcenie ogólnotechniczne stanowi nieodzowny składnik kształcenia ogólnego dzieci i młodzieży oraz warunek wszechstronnego rozwoju osobowości człowieka. Do głównych czynności wchodzących w zakres tej działalności, realizujących jednocześnie podstawowe zadania tego kształcenia, należą:

- uświadomienie młodzieży związków zachodzących pomiędzy nauką i techniką a produkcją społeczną,
- wyposażanie uczniów w wiadomości, umiejętności i sprawności ogólnotechniczne (warunkujące prawidłowe ich funkcjonowanie w świecie techniki),
- przygotowanie do posługiwania się podstawowymi narzędziami działań technicznych, obsługiwanie maszyn i urządzeń technicznych,
- przygotowanie młodzieży do uczestniczenia w prostych pracach produkcyjnych a tym samym kształtowanie odpowiedniego stosunku do pracy fizycznej,
- przygotowanie młodzieży do wyboru zawodu zgodnie z możliwościami osobistymi i potrzebami społecznymi, a pośrednio do kontynuowania nauki w odpowiednich szkołach zawodowych,
- oraz kształtowanie kultury technicznej ułatwiającej funkcjonowanie we współczesnym świecie (Wiatrowski, 2000, s. 164).

Wszystkie te działania realizowane są głównie w szkołach ogólnokształcących, niemniej jednak kształcenie ogólnotechniczne to problematyka również ważna w szkołach zawodowych, a nawet w szkołach wyższych, przy czym zadania z nią związane kształtują się w odmienny sposób.

Podstawową kategorią procesu kształcenia ogólnotechnicznego jest technika. Dzięki niej proces ten powinien wzbogacać osobowość człowieka i przyczyniać się do kształtowania jego kultury technicznej tak, aby rozumiał on rolę techniki we współczesnym życiu, czuł się swobodnie w świecie techniki oraz potrafił wykorzystać ją w procesie doskonalenia i polepszania swojej egzystencji.

Reasumując, problematyce kształcenia ogólnotechnicznego, podobnie jak wychowaniu przez pracę, przypisać należy istotną rolę w rozumieniu i prowadzeniu działalności zawodoznawczej. Proces ten bowiem nie tylko wyposaża uczniów w wiadomości, umiejętności i sprawności ogólnotechniczne, ale również kształtuje odpowiedni stosunek do pracy fizycznej i przygotowuje młodzież do wyboru

zawodu zgodnie z osobistymi możliwościami i społecznymi potrzebami. Pośrednio również przygotowuje do kontynuowania nauki w odpowiednich szkołach zawodowych.

Dodać należy, że również w toku wspomnianego wcześniej kształcenia prozawodowego, jako jednego z przejawów działalności zawodoznawczej, współcześnie można rozwiązywać wiele problemów edukacji ogólnotechnicznej, ogólnozawodowej i informatycznej. Kształcenie prozawodowe to „celowo organizowany proces edukacyjny, realizowany głównie w nowym typie szkoły średniej, zakładający przygotowanie ogólnozawodowe w powiązaniu z wybranym układem zawodów i specjalności, stanowiące etap wstępny w dążeniu do kwalifikacji i kompetencji zawodowych” (Wiatrowski, 2000, s. 185). Dlatego też kształcenie to stanowi pośrednią sytuację edukacyjną pomiędzy kształceniem przedzawodowym a kształceniem zawodowym, a tym samym znaczący etap w dochodzeniu do kwalifikacji i kompetencji zawodowych. Kwalifikacje owe, w wymiarze formalnym, uzyskać można dopiero w szkole zawodowej lub w układzie życia gospodarczego.

Do ogólnych zadań kształcenia prozawodowego można zaliczyć:

- doprowadzanie kształconych do rozpoznania ogólnych właściwości działalności zawodowej (w tym zawodów, specjalności i zadań zawodowych),
- ukazywanie całej złożoności pracy zawodowej (szczególnie w produkcji i masowych usługach),
- zapoznanie uczących się ze współczesną organizacją pracy zawodowej,
- kształtowanie cech charakterologicznych i systemu wartości sprzyjających pomysłnemu realizowaniu zadań zawodowych,
- zbliżanie kształconych do rzeczywistych sytuacji działalności zawodowej, traktowanej jako powinność człowieka dorosłego,
- kształtowanie przekonania wśród młodych ludzi, że działalność zawodowa współczesnego człowieka może i powinna sprzyjać stawianiu się podmiotem w każdej sytuacji pracowniczej,
- przygotowanie młodzieży do dalszego kształcenia specjalistycznego i w efekcie do zdobycia zawodu, jak również do kształcenia ustawicznego w całym okresie dorosłości (Wiatrowski, 2000, s. 185–186).

Z powyższego zestawienia wynika, iż akcentowane jest tu bardziej przyszłe wartościowanie pracy zawodowej i postawy pracownicze niż konkretne cechy zawodów i specjalności oraz stanowisk pracy.

Zaprezentowane w niniejszym opracowaniu rozważania wskazują na to, że edukacja techniczna i informatyczna stanowi nieodłączny i nieodzowny aspekt działań, które wykorzystują wiedzę o zawodach oraz przygotowaniu do ich wykonywania. Udział techniki i informatyki w procesie wyposażania młodych ludzi w wiedzę zawodoznawczą, która powinna pomóc im w świadomym i dojrzałym wyborze przyszłego zawodu, stale wzrasta i pozwala domniemywać, iż w coraz większym stopniu zacznie wpływać na jakość dokonanych wyborów.

Bibliografia

- Furmanek W., W. Walat (1999), *Technika, informatyka w gimnazjum. Program nauczania*, Rzeszów.
- Furmanek W., W. Walat (red.), (2003), *Problemy współczesnej dydaktyki techniki*, Rzeszów.
- M. Kajdasz-Aouil, A. Michalski (red.), (2003), *Edukacja techniczna i informatyczna. Poglądy, wyzwania i możliwości*, Bydgoszcz.
- St. Kwiatkowski (1994), *Komputery w procesie kształcenia i zarządzania szkołą*, Warszawa.
- Ministerstwo Edukacji Narodowej o reformie programowej – gimnazjum* (1999), Biblioteczka Reformy, zeszyt 9, MEN, Warszawa.
- Rachalska W. (1987), *Problemy orientacji zawodowej*, Warszawa.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 1999 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego*, Dz.U. Nr 14, poz. 129.
- Szajek S., H. Wolffgramm (red.), (1982), *Wychowanie przez pracę i kształcenie politechniczne w warunkach rewolucji naukowo-technicznej*, Poznań.
- Wiatrowski Z. (2000), *Podstawy pedagogiki pracy*, wyd. 3, Bydgoszcz.
- Wiatrowski Z. (2003), *Edukacja ogólnotechniczna i informatyczna w warunkach cywilizacyjnych pierwszego dwudziestolecia XXI wieku*, [w:] *Edukacja techniczna i informatyczna. Poglądy, wyzwania, możliwości*, (red.) M. Kajdasz-Aouil, A. Michalski, Bydgoszcz.

Summary

TECHNOLOGY AND COMPUTER EDUCATION IN THE CONTEXT OF ACTIVITIES RELATED TO THE SCIENCE OF OCCUPATIONS

In the era of development of technology and information technology, the role of technology and computer education as an inevitable part of general education increases more and more. Technology and computer education is also an inseparable and inevitable aspect of activities using the knowledge of occupations and vocational preparation. This type of activities may be referred to as activities related to the science of occupations. The main objective of these activities is to provide individuals with the knowledge of occupations as early as possible, taking into account that this knowledge should considerably contribute to conscious and mature choice of an occupation, as well as the further educational path leading to getting the specific job. The share of technology and information technology in this process is manifested mainly through general technology education. However, parallel to other

activities that also constitute significant manifestation of activities related to the science of occupations such as: education through work, pre-orientation, school and vocational orientation and vocational advice and counselling, as well as provocational education, in contemporary times many problems relating to general technology and computer education may be solved. It allows us to suppose that this education will start affecting the quality of future choices made by young people more and more.